

LIBURUXKA DIDAKTIKOA

SARA

ikusit Mikusi

10:00

19:00

URRIAK

HAUR
ETA GAZTE 2.
LITERATURA AZOKA

2022

SARA
HERRIKO ETXEA

Communauté
du PAYS BASQUE
EUSKAL
EREGIA
Eikergoa

EUROREGION
EUROESKUALDEA
EUROREGION

eke-icb
EUROREGION
EUROESKUALDEA
EUROREGION

Comunidade
de Euzkadi

Comunidade
de Euzkadi

[K]
KANALDUDE

bixeko

URRIAREN 7an ESKOLEN EGUNA

AURKIBIDEA

1/ Aurkezpen Orokorra

a/ Zer da IkUsl mlkUsl	3
b/ Zendako IkUsl mlkUsl	3
d/ Helburuak	3
e/ Partaideak	4
f/ Asmoak eta gogoak	5

2/ Euskal Haur eta Gazte Literatura

a/ Historikoa Fr.	6
b/ Historikoa E.H	7
d/ Gaurko egoera	8
e/ Europako Haur eta Gazte Literatura Azokak	8

3/ Ikusi Mikusi 2022

a/ Antolaketa orokorra	9
b/ Eskolen eguna	10
d/ Familien eguna	13

4/ Elementu Praktikoak

a/ Egutegia	14
b/ Eskolen bete beharrak	14
d/Izen emate taula	15

1/ AURKEZPEN OROKORRA

a/ Zer da Ikusi mikusi ?

IkUsl mlkUsl proiektua, euskara hutsean den HAUR eta GAZTE LITERATURA AZOKA da, Lehen edizioa 2021-an izan da, eta bigarren edizioa, 2022-ko urriaren 7 eta 8an iraganen da.

Iaz bezala, SARA herrian ospatuko da ekitaldia.

Azkenean, IKUSI MIKUSIk euskari eta haur eta gazte literaturari premiazko tokia eskaintzen dio, Sara herrian, bi egunez : eskolen eguna eta familien eguna.

b/ Zendako Ikusi mikusi ?

Euskal Haur eta Gazte Literaturari lehoi berri bat zabaldu nahi dio IkUsl mlkUslk. Gertaera hunek, gizartean dagoen eskas eta behar bat betetzen du.

Euskal Herri Osoko ikasleak (eskola egunean), eta jendartea (famili egunean), elkartu nahi ditu, Euskaraz den Haur eta Gazte Literaturaren inguruan : iparraldea, hegoaldea eta Nafarroa.

Ekitaldi hau guztiz aurre-ikusia, gogoetatua eta diseinatuta da haurrentzat, bai altzarien aldetik, espazioaren antolaketa aldetik, baita ere jarduerak eta programatutako ikuskizun eta tailerren aldetik, adinen arabera.

Forma ibiltariak alderdi guztietan betetzen du jaialdiaren kontzeptua, eskola eta familientzat pentsatuta baita.

Haur eta gazte euskal literatura profesional guztiak, Euskal Herri osotik (Iparralde, Nafarro eta Hegoaldea) presente izango dira: liburuen argitaletxeak (bakarrik euskarazko liburuek), idazleak, ilustratzaileak, liburu-saltzaileak, liburuzaileak, kondalariak eta artistak.

d/ Ikusi mikusiren helburuak :

* Euskal haur eta gazte literatura, gaur egungo euskal kulturaren ardatz nagusietakoa plazara jalgitzea eta sustatzea, eskolako gazteei, eta publiko orokorrari hobeto ezagutzera emateko.

* Euskal herri osoko (iparralde, hegoalde eta Nafarroa) ikasleak (eskolen egunean), eta jendartea (famili egunean) elkartzea eta gurutzatzea, literaturaren inguruan.

* Ume ttikiak, haurrak eta gazteak, irakurtzeko, kondairak entzuteko, hitzekin jolasteko eta idazteko aukerak ematea, euskarazko albuma eta liburuen munduan murgilduz.

* Familian, gurasoak beren seme-alabekin, euskal liburuen inguruan une goxo bat igarotzea, emozioak elkarrekin bizi daitezela, albumek eskaintzen duten irakurketa eta idazketa jolasei esker.

* Euskal herri lurralde osotik, euskal haur eta gazte literaturarekin lotura duten egitura profesionalak inplikatzea.

Gertaera hunen inguruan, jada bazkide eta lagintzaile asko gogotsu biltzen dira : Sarako Herria, Akitania Euskadi Nafarroa EuroLurraldea, Euskal Hirigune Elkargoa, Euskal Kultur Erakundea, Departamendua, edo LYRA fundazioa besteak beste.

e/ Partaideak :

Hiru euskal bazkideek: GALTZAGORRI ELKARTEA, PAMIELA eta KIRIBIL, haurrentzako literaturan espezializatuak, ahaleginak eta ezagutzak kontzentratzen dituzte, EUSKARAZKO HAUR eta GAZTE LITERATURA ekitaldi hau, nagusia eta epe luzera gertaera paregabea izan dadin.

GALTZAGORRI, Donostian kokatua den 29 urte dituen elkarte da, hegoaldean, euskal haur eta gazte literaturaren erreferentzia bilakatu dena. Haur literatura sustatzen, zabaltzen eta garatzen du, gizarte zibilaren arlo guztiak sentsibilizatuz : egileak, idazleak, ilustratzaileak, profesionalak, familiak, eskola munduan haurrak eta irakasleak.

PAMIELA argitaletxea, Nafarroan kokatzen da, eta euskarazko lehen albumen edizioan aitzindaria izan da. Gaur egun, munduko klasiko ezinbesteko lanak euskaratu ditu. Literatura hau bultzatzen jarraitzen du, urtero, Etxepare saria irabazi duen liburua argitaratuz.

KIRIBIL Senperen kokatua den elkarte da, eta proiektu artistikoak garatzen ditu. Bere zuzendari artistikoa : Amaia Hennebutte, euskarazko albumen idazle-illustratzailea da : gaur egun 15. albuma argitaratua dauka. Ondorioz, euskal haur literatura Kiribil lanaren ardatz artistiko nagusietako bat bilakatu da.

f/ Gogoak eta asmoak :

Eskola egunean zehar, aurre-eskoletako (Ama eskolako), Lehen Hezkuntzako (Lehen Mailako) eta DBH-ko (Kolegioko) ikasleak, Euskal Herri lurralde osoan (Iparalde, Hegoalde eta Nafarroa) Saran elkartuko dira, ostiralarekin. Erabat haiei dedikatutako eguna elkarrekin igaroko dute : euren sorkuntzen erakustetaren bisita egin, euskal liburuak ezagutu eta erosi, euskal idazle eta ilustratzaileak topatu, ikuskizunak ikusi, tailerretan parte hartu, eta haien sorkuntzaren aurkezpen kolektiboa besteei eskaini.

Ikusi Mikusira heldu den ikasle bakoitzak BONO bat jasoko du, eta hunekin, gustukoa duen liburua erosten ahalko du !

2/ EUSKAL HAUR eta GAZTE LITERATURA

a/ Historikoa Frantzian

Frantzia herrian, betidanik HAUR LITERATURAK toki handia izan du gizartean.

18. mendean hasi zen haur literatura. Garaian, haurrei zuzendutako literatura moralista eta pedagogoa zen: ixtorio guztiak biziki moralistak ziren!

19. mende erdian, liburuetan, agertu dira lehen haur pertsonaiak konplexuagoak, eta trabagarriak: Jean-Paul Choppart, izan zen lehenena: Louis Desnoyers-ek asmatuak, (lehen gazte elaberria) 1836-an.

Anti-heroea zen benetan: fisikoki itsusia, gainera mila zozokeri egiten... Gero Pinocchio, Tom Sawyer... eta beste, inspiratu zituenak.

Bi mundu gerren artean, haur pertsonaiak autonomagoak eta libreagoak agertzen hasten dira: ezagunena Fifi Brindacier, Pipi Kaltzaluze hego Euskal Herrian, neska suediarra, eskandaloa eta debekatu izan zena luzaz.

Gezurriari, irudimenari eta sorkuntzari ate bat zabaldu zen orduan! Haur zintzo eta haur gaiztoaren dikotomia amaitu zen.

60. hamarkaden bukaera, eta sustut 68. urteetan, zinez aldaketa sendi da: haurra BILUZIK agertzen da! (Sendak album ilustratuaren aitatzat hartzen dena In the Night Kitchen liburuan 1970. urtean kaleratua, lehen aldiz haur bat biluzik agertzen da)

Gai berri batzuei jorratzen dira baizik eta: burasoen bereiketa, heriotza, haurren traumak eta beldurrak... Lehen haurra « babestu » nahian aipatzen ez zirenak, orain haur literaturan sartzen dira!

Azkenean, gaur egun, erran dezakegu, haur literaturak gizartearen bilakaera jarraitzen duela!

b/ Historikoa Euskal Herrian

Euskal-herria aipatzerakoan, iparralde eta hegoaldeak bereixi behar dira.

Erran gabe doa, Iparraldean, Frantzia kulturaren eragina izanki, haur literatura kulturaren sartua dela: burasoen albumak erosten dituzte, arratsetan haurrei ipuinak irakurtzen dizkiete, eskoletan, albuma oinarritzko lan tresna ezinbestekoa bilakatu da...

Hegoaldean, ez da egoera berdina, eta haur literatura, ez da oraino gizarte kulturaren barneratua, ere ezta erakaskuntzan....

Haur Literatura, Euskara Hizkuntzaren egoerari lotua izan da. Erran bezala, Frantzian, 1960. urteetan, garatuz joan da haur literatura, eta sekulako aberastasuna eta aniztasuna izan da geroztik.

Hego Euskal herrian, 80. hamarkadan hasi zen haur literatura garatzen euskararen normalizazioarekin batera ...

Ondorioz, euskal haur eta gazte literaturan "beranta" handia zegoen.

2000. urteetan, 5 urte goitiko haurtzat, euskarazko liburu eskaintzak badu zer erakutsi. Aldiz 0-5 urte artekoentzat, sorkuntza propiorik, deus ez zegoen! Geroztik, emeki-emeki garatuz doa, argitaletxe batzuei esker.

Gaur egun, bagoaz munduko obra kanonikoak euskaratzen (oraindik ez dago Altxor Uhartearen edizio zaindu bat gazteentzat, soilik helduentzat) eta sekulako garapena ezagutzen du Euskal Haur eta Gazte Literaturak, sorkuntza arloan ere, idazle eta ilustratzaile berri eta gazteei esker.

d/ Gaurko egoera

Edalontzia betetzen ari den seinale, egun, sorkuntza aberatsa eta zabala dago euskal sortzaile ugarien artean, batez ere ilustratzaile ofizioari erreparatuta. Hor dugu, adibidez, Miren Asiain, Iban Barrenetxea, Maite Gurrutxaga, Eider Eibar, Maite Mutuberria, Elena Odriozola, Leire Salaberria... Komikia mundua ari da mugitzen eta egile eta irakurle ugari erakartzen: Harkaitz Cano, Eider Rodriguez, Asisko Urmeneta, Julen Ribas, Dani Fano... Idazle gazte ugari ari da plazaratzen: Leire Bilbao, Oihane Fernandez, Ana Jaka, Ramon Olasagasti, Ruben Ruiz, Castillo Suarez...

e/ Europako Haur eta Gazte Literatura Azokak

Salon du Livre et de la Presse Jeunesse Montreuil :

Haur eta gazte literatura azoka garrantzitsua, Frantzia geratzen da, Montreuil hirian, urte guziz, azaro amaieran. Aste oso batez, publikoa eta munduko profesionalak biltzen dira, eta sorkuntza berriak plazaratzen dira, ikuskizunak eta tailerrak antolatuak dira, idazle eta ilustratzaileak argitan emanak dira.... Eskolen eguna, familien eguna, baita ere profesionalen antolatuak dira. Literatura sorkuntza eta berrikuntza guztiak agerian jarriak dira. Munduan zehar, ezinbesteko hitzordua bilakatu da.

Bologna Children's Book Fair :

Bigarren hitzordu garrantzitsua da apirila hastapenean Bolognan antolatzen den azoka, urte guziz. Baina azoka honetan, gehiago argitaletxe eta marrazkilarien arteko topaketa profesionalak dira antolatuak. Ez da irekia publiko zabalari (eta sustut haurrei).

Bienále Ilustrácií Bratislava BIB :

Ilustrazioen nazioarteko azoka da, 1966. urtetik bi urtetik behin ospatzen da Eslovakian. Haur eta gazteen liburu eta marrazkiak erakusten dira. Andersen sariarekin batera ospetsuenetakoa da. Euskal irudigile batzuek bertan Urrezko Sagarra Saria jaso

Buchmesse Frankfurt :

Urriantolatzen den azoka mundiala honetan, gehiago profesionaleri zuzendua da, argitaletxeen arteko egile eskubideen baimenen salmenten egiteko tokia bilakatu da.

dute, adibidez Asun Balzolak 1985. urtean eta Elena Odriozolak 2015. urtean.

3/ IKUSI

MIKUSI 2022

a/ Antolaketa orokorra

Bi egun ezberdin :

- **ESKOLEN eguna** Urriaren 7an.
- **FAMILIEN eguna** Urriaren 8an.

- **Tokia** : Sara herria, Lapurdin

- **Forma ibiltaria** : sala ezberdinak, aterpeak, gune goxoak, ostatuak...

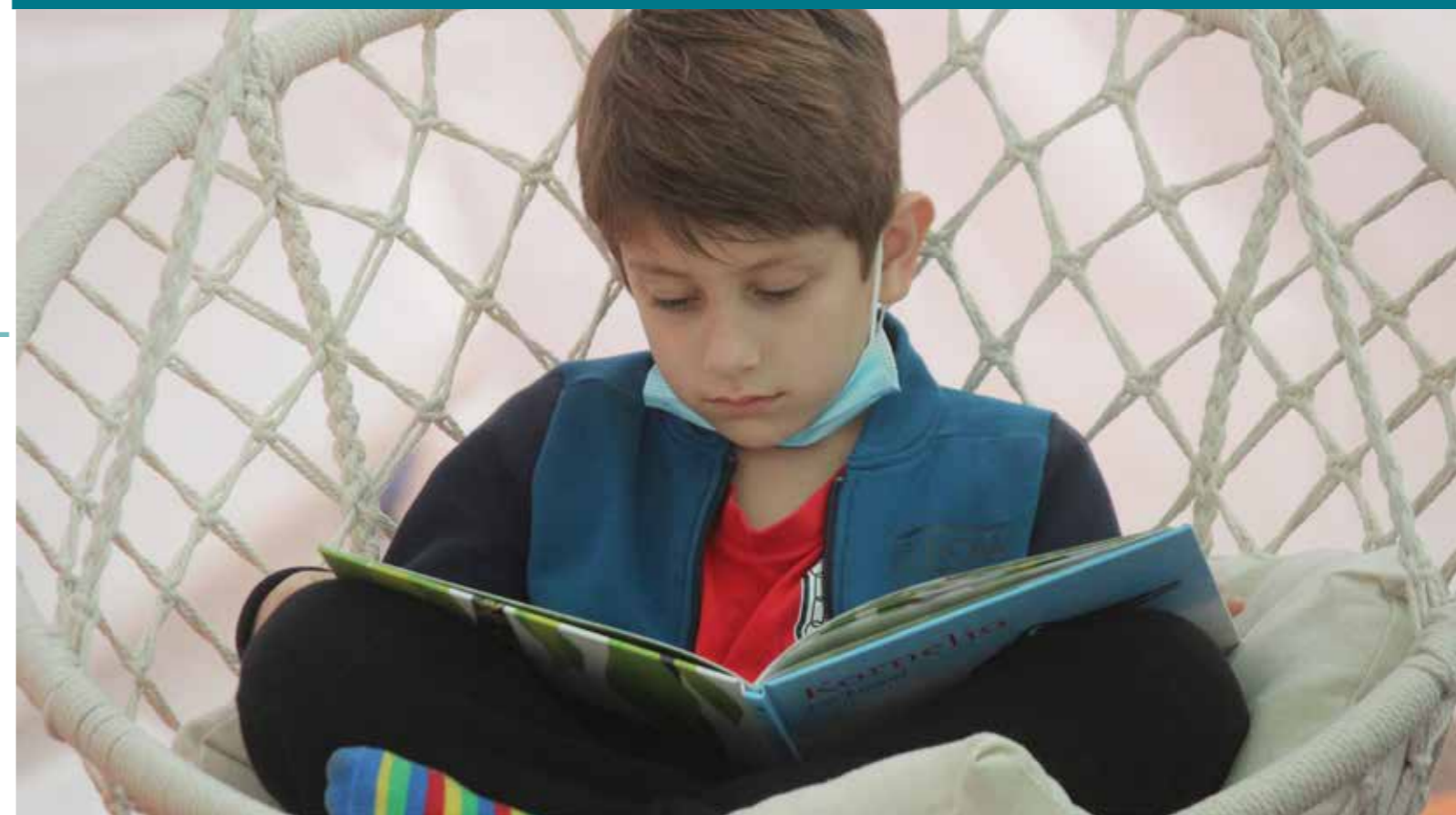
Haur eta Gazte Literatura mundua :

- euskal argitaletxeak
- (bakarrik euskara hutsean diren liburuak),
- idazleak,
- ilustratzaileak,
- tailerrak,
- topaketak,
- mintzaldiak,
- ikuskizunak,
- liburuaz gozatzeko guneak... haur eta gazteei dedikatuak, egokituak eta aurrepentsatuak.

Sartzea orokorra : Dohainik

Ikuskizunak : 4 €

Izen emateak : ikuskizun eta tailerretan, beharrezkoak dira (tokiak mugatuak baitira).

b/ Eskolen eguna :
Urriaren 7a, Ostirala

Eskolak, IKUSI-MIKUSI azokara etorri aitzin, aurretik proiektuan sartu eta inplikatu nahi ditugu.

Hortarako, bi aukera dituzue : **bat edo bestea, edo biak egin ditzakezue !**

1. : Ikasgela bakoitzak idatz lan EDO/TA grafiko bat sortzen du.

Gaiari lotuta :

- * idatz lan bat sortzen dute haurrek (olerki, elaberri, ipuin, liburu...),
 - * edo lan grafiko bat sortzen dute (afitxa bat, ilustrazioa bat...),
 - * edo idatz lan grafiko bat (testua eta ilustrazioa, album ilustratu bat, olerki ilustratuak...)
- Aurtengo gaia : **“Xaharrak eta gu”**
Neurriak : gehien bat A3
Lan guztiak aurretik (**epe-muga : irailaren 30a**), SARAKO HERRIKO ETXERA helarazi beharko dira. Ekoiztuak izanen diren lan guztiak, ERAKUSKETA gunean agerian erakutsiak izanen dira, publikoari zabaldua.
Haurrek beren ekoizpena aurkitzen eta ikusten ahalko dute, azokara etortzerakoan.
Azoka amaituta, gogoia izanen duten eskolek, beren lana berreskuratzen ahalko dute, Sarako Herriko Etxean.

IKASLE BAKOITZAK BONO BAT JASOKO DU, NAHI DUEN LIBURUA EROSTEKO BERTAN !

2. : Eskolen AHO AURKEZPENAK.

1 LURBERRI

Gogoia duten ikasgelek, beti gaiari lotua, aho aurkezpen bat presta dezakete : irakurketa, bertsu, antzerkitxo, kantu....

Aurtengo gaia : **“Xaharrak eta gu”**

Iraupena : 10 minuta gehien-gehienik

Publikoa : beste ikasleen aurrean aurkeztuko dute lana, eta zuzenean grabatua izanen da, KANALDUDE Telebistaren bidez.

Aho lan aurkezpen guztiak, 12:00etan, eguerditan egingo dira, Kanaldude espazioan.

ERAKUSKETA

«IKASLEEN OBRAK»

Eskola guzietan egindako lana aurtengo gaiari buruz, egun osoan.

7 SUHARRIAGA

IKUSKIZUNAK

TTIKIENTZAT (+3 urte):

« iraKurKeta musikaTuaK »

Publikoa, albumen kondaketa eta musika zuzenean eskainita, bidaia emozional batean sartuko da.

Kiribil Konpainiak aurkezturik
30 minuta

Kondaira eta musika

12:00 / 14:30

8 LIBURUTEGIA

TTIKIENTZAT (+3 urte):

“O”

O! ikuskizunak mugimendua- ren eta mugimenduak argia- rekin duen loturaren bidez harridura txundigarria agerian jartzen du. Kupula batean iragaiten da, eta ikusleek kupularen barruan emanaldia biziko dute.

Elirale Konpainiak aurkezturik

40 minuta

Dantza

10:30 / 13:00

4 PLEKA TRINKETEA

HAURRENTZAT (+6 urte) :

« IDAZLEA ZEU ZARA»

Joseba Sarrionandia idazlearen izen bereko ipuin eta poema liburuaren eszenarako moldaketa da. Eszena belardi bat da, sorpresa askorekin. Hitz jolasak, antzerkia eta filosofia uztartzen ditu ikuskizun honek.

Dejabu Panpin Laborategia aurkezturik

45 minuta

Antzerkia

10:30 / 13:00

3 VVF TIKIAK

GAZTEENTZAT (+ 12 urte) :

« GURE XAHARRAK»

Artatzaile pertsonaien bitartez, eta zahar- rarak, txontxongiloen bitartez, irudimenez- ko zahar etxe baten ixtorioa kontatzen da hemen, gure gizarte osoa hunkitzen duen galdera hau pausatuz : zer egiten dugu gure xaharrekin ?

Bonbon Beltz Taldeak aurkezturik.

75 minuta

Antzerkia

10:30 / 13:00

2 VVF HANDIA

TOPAKETAK

TAILERRAK

Idazle ilustratzaile-ekin TOPAKETAK

TXIKI eta HAURRENTZAT (+ 2 urte) :

«TXIMELETRAK»

Poesiaren inguruko aurreiritzi txarrak hankaz gora botatzen ditu Xabierrek saio honetan, eta poesia hitz, esaldi eta errimetan deklaratu, interpretatu eta dantzan jartzen ditu, sentsibilitate osoz. Xabier OLASOK eskainirik.

60 minuta **3** VVF TIKIAK
Topaketa interaktiboa
10:30 / 13:00 / 14:30

GAZTEENTZAT (+ 11 urte) :

« ZUZENEAN ! »

Gazteek ikasgelan aurretik idazle-illustratzaile bati buruz ikerketak eramango dituzte, eta galdeketa oso bat prestatuko dute. Ikusi Mikusin, aukera izango dute egile hau benetan galdezkatzeko, telebista emankizun baten moduan, Kanaldudek zuzenean filmatu eta hedaturik.

Idazleak : Yolanda ARRIETA eta Amets ARZALLUS.

Ilustratzailea : Aitziber ALONSO

30 minuta

Aurretik prestatutako egile baten galdeketa, telebistan

1 LURBERRI
10h30 : Yolanda ARRIETA
11h30 : Aitziber ALONSO
13h00 : Amets ARZALLUS

ERAKUSKETA

SILENT BOOK»

IBBY-k (Haur Literatura Sare Internazionala-k) muntaturik, hitz gabeko albumei buruz, egun osoan.

8 LIBURUTEGIA

TXIKIENTZAT (+ 3 urte)

«ITSASO ZABALERA»

Ipuin eta albumen bitartez, sofrologia ariketa jostagarriak deskubrituko dituzue saio honetan.

Maialen ALFAROK eskainirik. **6** PLAZA
10:30 / 13:00 / 14:30

HAURRENTZAT (+6 urte) :

«ZURE LIBURUA SORTU»

1 LURBERRI

Idatz lan eta grafiko eder batean sarturik, haur bakoitzak bere liburua osatzen hasiko da saio honetan.

Daniela MAITIAK eskainirik.

10:30 / 13:00 / 14:30

HAURRENTZAT (6-12 urte) :

“HIZKI HAZKA areto literarioa”

7 SUHARRIAGA

Haur askorentzat zaila izaten da hizkuntza idatzia deszifratzea. Areto honetan, plazerra ardatz, letrak, hitzak, esaldiak, poemak eta literatura bere osotasunean plazer iturri dela adierazi nahi dugu. Aretok sei txokotan banatutako ibilbide bat dauka.

Galtzagorrik eskainirik.

10:30 / 13:00 / 14:30

GAZTEENTZAT (+11 urte) :

“IPUINA ASMATU ZURI”

7 SUHARRIAGA

Gazteek Patxi Zubizarreta idazlea lagunduko dute zuzenean ipuin bat asmatzen ahoz, eta betan, Maite Gu-rrutxagak ilustrazioak sortuko ditu zuzenean.

Patxi ZUBIZARRETA eta Maite GURRU-TXAGAK eskainirik.

10:30 / 13:00

d/ Izen emate taula : IKASGELA BAT = FITXA BAT !

ESKOLA : **HERRIA :**
PROBINTZIA : Eskolaren tel. zenb.
Erakasle arduradunaren izena eta deitura :
e.maila tel. zenbakia

IKASLEAK :

Ikasgelaren maila : Ikasleen adina :
Ikasleen kopurua : Helduen kopurua :

IKUSI MIKUSIN ZURE IKASGELAREN DERRIGORREZKO PARTE HARTZEA (2 aukeren artean, BEDEREN BAT bete behar duzu) :

Zure ikasgelak idatz lan edota grafiko bat sortuko du ?

Bai Ez

Zure ikasgelak AHO AURKEZPEN bat prestatuko du ?

Bai Ez

Zure ikasgelak ikuskizun bat ikusi nahi ote du ?

“IRAKURKETA MUSIKATUAK” 12:00 14:30

“O !” 10:30 13:00

“IDAZLEA ZEU ZARA” 10:30 13:00

“GURE XAHARRAK” 10:30 13:00

Zure ikasgelak TAILER batean parte hartuko ote du ?

“ITSASO ZABALERA” 10:30 13:00 14:30

“ZURE LIBURUA SORTU”
 10:30 13:00 14:30

“HIZKI HAZKA ARETO LITERARIOA”
 10:30 13:00 14:30

“IPUINA ASMATU ZURI !” 10:30 13:00

Zure ikasgelak idazle-illustratzaile topaketa batean parte hartuko du ?

“TXIMELETRAK” 10:30 13:00 14:30

“ZUZENEAN” (aurretik prestatu behar den emankizuna, ikasgelan)

10h30 : Yolanda ARRIETA 11h30 : Aitziber ALONSO 13h00 : Amets ARZALLUS

4/ ELEMENTU PRAKTIKOAK

a/ Egutegia

ekainaren 30a :

Eskolen izen-emate epemuga

irailaren 30a

Ikasgelek beren idatz lan grafikoak bidaltzeko epea, Sarako Herriko Etxera

Urriaren 7a :

Eskolen eguna

Urriaren 8a :

Familien eguna

b/ Eskolen bete beharrak

1/ IKUSI MIKUSI-n izena eman (ekainaren 30a aitzin). bete IZEN EMATE taula eta igor info@ikusimikusi.eus helbidera

2/ Autobusa edo garraioa antolatu.

3/ Idatz lan edota grafikoa egingo duten eskolek, Sarako Herriko etxe edo udaletxera helarazi beharko dute beren lana, irailaren 30a aitzin.

IKUSI MIKUSI
Sarako Herriko etxea,
BP 16,
64 310 Sara

Harremana

IKUSI MIKUSI
www.ikusimikusi.eus
info@ikusimikusi.eus

KIRIBIL Konpainia
info@kiribil.net

GALTZAGORRI Elkarte
galtzagorri@galtzagorri.eus